

De gemeente heeft een zorgplicht. Zij heeft de plicht om de bomen op haar grondgebied te onderhouden en de conditie ervan te controleren. Een onafhankelijk boomtechnisch onderzoeks- en adviesbureau helpt haar daarbij.

In onderhavige kwestie had dit bureau bij haar laatste controle van de kastanjeboom onder meer aangegeven dat de conditie van de kastanjeboom matig is, omdat de boom allerlei kwalen had, waaronder de kastanjabloedingsziekte. De kastanjeboom was daarom aangemerkt als een risicoboom. De deskundige adviseerde de gemeente daarom om nader onderzoek te doen. De gemeente heeft dit advies echter niet opgevolgd. Zij volstond met het (wederom) doen van een beperkte, visuele inspectie. Een paar weken voor het ongeval was de op de vrouw gevallen hoofdtak al aan het uitbuigen. Dit was te zien op een foto van Google Streetview. Volgens de deskundige was dit een zichtbare aanwijzing van de belasting die kan leiden tot een breuk. Ook had de coördinator van de fluisterboot de gemeente een paar weken voor het ongeval al gewaarschuwd voor de slechte staat van de kastanjeboom.

Kijkend naar al deze omstandigheden oordeelde de rechtbank dat de gemeente niet heeft voldaan aan haar zorgplicht.

Voor de vraag of er schending is van de zorgplicht zijn de zogenoemde 'kelderluikcriteria' maatgevend. Deze criteria houden kort gezegd in dat in het licht van de omstandigheden van het geval moet worden beoordeeld in hoeverre iemand die een situatie in het leven roept die voor anderen bij niet-inachtneming van de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid gevaarlijk is, rekening dient te houden met de mogelijkheid dat die oplettendheid en voorzichtigheid niet in acht zullen worden genomen en met het oog daarop bepaalde veiligheidsmaatregelen dient te treffen. Bij die beoordeling dient met name in aanmerking te worden genomen in hoeverre niet-inachtneming van de vereiste oplettendheid en voorzichtigheid waarschijnlijk is, hoe groot de kans is dat daaruit ongevallen ontstaan, hoe ernstig de gevolgen kunnen zijn, en in hoeverre het nemen van veiligheidsmaatregelen bezwaarlijk is.

In de gegeven omstandigheden overwoog de rechtbank dat de gemeente niet kon volstaan met een herhaling van de visuele controle zoals een paar maanden daarvoor al was uitgevoerd. Daarbij achtte de rechtbank het van belang dat het een risicoboom betrof die op een plek stond waar veel mensen staan te wachten. Aldus was er een verhoogde kans dat bij takbreuk mensen ernstig letsel zouden oplopen. In dit verband concludeerde de rechtbank dan ook dat de gemeente niet had voldaan aan haar zorgplicht. De rechtbank achtte de gemeente aansprakelijk voor het letsel en de overige schade die de vrouw leed als gevolg van de afgebroken tak.

Wil u de uitspraak van de rechtbank lezen? Klik dan [hier](#).

De gemeente kon zich niet vinden in de uitspraak en ging in hoger beroep.

Het gerechtshof constateerde dat de boom al in 2012 was aangemerkt als 'risicoboom', dat wil zeggen een boom die een zichtbaar gebrek heeft dat op het moment van inspectie al een verhoogd risico vormt. Er was niet bekend waarom de boom als risicoboom was aangemerkt of welke acties nodig waren om het verhoogde risico weg te nemen. Van verdere controles van de boom in 2013 en 2014 is niet gebleken. De eerstvolgende controle

van de boom vond slechts vijf maanden voor het ongeval plaats. Daarbij werd de boom wederom als 'risicoboom' aangemerkt met een verwachte levensduur van minder dan 5 jaar, waarbij de deskundige adviseerde tot nader onderzoek wegens 'stambreukrisico'. De gemeente heeft de boom vervolgens visueel geïnspecteerd, maar zij zag geen aanleiding om een kapvergunning te vragen of nadere maatregelen te nemen. De gemeente kon niet aangeven op welke manier haar onderzoek anders was dan het reeds door de deskundige verrichte onderzoek. Nadat de coördinator van de fluisterboot had gemeld dat de boom er slecht aan toe was en dat er naar de boom moest worden gekeken, heeft de gemeente het eerder verrichte onderzoek herhaald. Vanaf dat moment had de gemeente kunnen weten dat de boom in een nog slechtere staat verkeerde dan een maand eerder (én ten opzichte van de omringende bomen die zélf al een slechte conditie hadden). Hoewel de boom na de inspectie op de kaplijst voor het najaar van 2015 is geplaatst, heeft de gemeente nagelaten om aanvullende (veiligheids)maatregelen te treffen.

Het hof oordeelde dat dit in de gegeven omstandigheden wel van haar verwacht had mogen worden, omdat de boom was gelegen op een erg drukke publieke locatie; de opstapplaats voor de fluisterboot. Onder de boom verzamelden zich in de zomermaanden dagelijks (en op verschillende tijdstippen) tientallen mensen die zich onvoldoende bewust zullen zijn geweest van de zwakke fysieke gesteldheid van de boom en daarom ook niet bedacht zullen zijn geweest op het gevaar dat schuilde in hun aanwezigheid onder die boom. De gemeente heeft ook nagelaten voor dit gevaar te waarschuwen. Realiseert dat gevaar zich vervolgens (de boom valt om, of een deel ervan breekt af), dan zijn de gevolgen bovendien aanzienlijk (zoals in dit geval: letselschade). De gemeente had daarom doortastender moeten optreden; in plaats van te volstaan met (wederom) een visuele inspectie, had zij diepgaander onderzoek moeten verrichten naar de concrete risico's van de kenbare (verdere) algehele verzwakking van de boom en mede aan de hand daarvan passende (veiligheids)maatregelen moeten treffen. Zij had daarbij niet alleen kunnen kiezen voor noodkap, maar bijvoorbeeld ook voor een minder vergaande maatregel als het (tijdelijk) verplaatsen van de opstapplaats van de fluisterboot in combinatie met het afzetten van het gebied rondom de boom.

Omdat de gemeente onvoldoende (veiligheids)maatregelen heeft genomen om de vrouw en anderen te beschermen tegen de gevaren van de zichtbaar verzwakte boom, heeft de gemeente jegens de vrouw gehandeld in strijd met de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer betaamt. Het gerechtshof heeft om die reden het vonnis van de rechtbank bekrachtigd. Het door de gemeente ingestelde hoger beroep is zodoende ongegrond verklaard.

Wilt u de volledige uitspraak van het gerechtshof nog eens nalezen? Klik dan [hier](#).